

بی فایده

ت: جمع کرد

آموخت: یاد گرفت

چندان: هر مقدار

❁ دو انسان (دو گروه از انسان‌ها) رنج بی فایده بردند و تلاش بی نتیجه کردند؛ یکی آن کسی که پوشش را ذخیره کرده و کنارش خرج نکرد و از آن استفاده نکرد و دیگری، کسی که علم را یاد گرفت، ولی به آن عمل نکرد.

هر چقدر که علم و دانش بیشتری به دست بیاوری و کتاب بخوانی، وقتی به علم و دانش خود عمل نکنی، یعنی نادان هستی.

❁ به کسی گفتند: دانشمندی که به علمش عمل نمی‌کند (در رفتارش از علمش استفاده نمی‌کند) به چه چیزی شبیه است؟ او پاسخ داد: «به زنبور بی عسل شبیه است.» (یعنی مانند زنبور بی عسل است که خاصیتی ندارد و سودی نمی‌رساند.)

ادب از که آموختی؟ درس چهاردهم

❁ دو کس، رنج پیوده بردند و سعی بی فایده کردند؛ یکی آن که اندوخت و نخورد و دیگر آن که آموخت و نکرد:

علم، چندان که بیشتر خوانی
چون عمل در تو نیست، نادانی

❁ یکی را گفتند: «عالم بی عمل، به چه مانند؟»
گفت: «به زنبور بی عسل.»

به لقمان گفتند: «از چه کسی ادب را یاد

گرفتی؟»

لقمان را گفتند: «ادب از که آموختی؟»

گفت: «از بی ادبان، هر چه از ایشان در نظرم ناپسند آمد از آن که در رفتار آن‌ها به نظرم بد و زشت آمد، از انجاست که آن دوری کردم.»

مشک خوب و خالص آن است که خودش بوی خوش داشته

باشد، نه این که فقط عطار از بوی آن تعریف کند. فرد دانا

مانند صندوقچه‌ی عطار است، ساکت و پر از حسن و خوبی

طبله‌ی عطار است، خاموش و هنرنمای و نادان چون طبل (صندوقچه‌ی عطار پر از عطر است و بو دارند و نیاز به تعریف از آن‌ها نیست.) و نادان مانند طبل جنگی، صدایش بلند است اما آبرونش خالی است. (یعنی انسان نادان، علم و دانش ندارد و فقط حرف می‌زند، بی هیچ دانش و فهمی.)

گلستان سعدی

بلند آواز: دارای صدای بلند

نادان: جاهل

عطار: عطر فروش

ناپسند: بد

تهی: خالی

طبل غازی: طبل جنگی

طبله: صندوقچه

پرهیز کردم: دوری کردم

غازی: جنگجو

هنرنمای: دارای هنر

مشک: ماده روغنی خوشبو

می‌توانیم از بی‌ادبان، ادب بیاموزیم. ✓

هر کسی که از کار خود تعریف می‌کند، داناست. ✗

درک مطلب

منظور از عبارت «**آموخت و نکرد**» چیست؟

چرا سعدی، عالم بی‌عمل را به زنبور بی‌عسل شبیه کرده است؟

سعدی، دانا و نادان را به چه مانند کرده است؟

در عبارت پایانی درس منظور از «**بلند آواز و میان تهی**» چیست؟

.....

دانش زبانی

اگر فعلی با عبارت های چه چیزی را؟ - چه کسی را؟، معنی بدهد

می‌تواند مفعول بگیرد. مفعول کلمه‌ای است که در جواب چه کسی

جمله‌های زیر را بخوانید.

را و چه چیزی را، می‌گوییم.

«محمد، معلم را دید. علی، سیب را خورد. برادرم، گلدان را خرید.»

حالا به نمودار جمله‌ها نگاه کنید در گروه گفت‌وگو کنید و به پرسش‌های صفحه‌ی بعد پاسخ دهید.

۱. یعنی چه؟ یاد گرفت ولی به آن عمل نکرد و آن را در رفتار و زندگی اش به کار نبرد.
۲. دانشمندی که از علم و دانش خود در زندگی‌اش استفاده نمی‌کند و به کسی سودی نمی‌رساند مانند زنبوری است که عسل تولید نمی‌کند و برای کسی فایده‌ای ندارد.
۳. دانا مانند صندوقچی عطار (عطر فروش) است که حرفی نمی‌زند و خودش هنر خودش را نشان می‌دهد و حتی نیاز به تعریف کسی ندارد و نادان مانند طبل‌غازی (طبل‌جنگی) است که صدای زیادی تولید می‌کند اما درونش چیزی نیست و خالی است.
۴. آن چه صدای بلندی دارد اما درونش خالی است مانند طبلی که در جنگ برای ترساندن حریف به صدا در می‌آوردند.

این جمله‌ها از چند قسمت تشکیل شده‌اند؟ چرا؟ ۳ قسمت. زیرا نمودارهای ما سه قسمتی هستند.

چرا کلمه‌های «دید، خورد، خرید» بالای نمودار هستند؟ چون فعل هستند و قسمت اصلی جمله

وقتی به کسی بگویید: «محمد دید». او می‌پرسد: «چه کسی را دید؟»
برای اینکه پیام کامل شود، جمله به بخش دیگری نیاز دارد.

این جمله‌ها از چند قسمت تشکیل شده‌اند؟ چرا؟ ۳ قسمت. زیرا نمودارهای ما سه قسمتی هستند.

چرا کلمه‌های «دید، خورد، خرید» بالای نمودار هستند؟ چون فعل هستند و قسمت اصلی جمله

وقتی به کسی بگویید: «محمد دید». او می‌پرسد: «چه کسی را دید؟»
برای اینکه پیام کامل شود، جمله به بخش دیگری نیاز دارد.

گوش کن و بگو

با توجه به داستان به پرسش‌های جدول زیر پاسخ دهید.

نام داستان: **کژدم و سنگ پشت**

شخصیت‌های داستان: **کژدم، سنگ پشت**

داستان در چه محلی اتفاق افتاده است؟ **رودخانه، ساحل**

از ابتدا تا انتهای داستان، چه تغییراتی در رفتار سنگ‌پشت به وجود آمد؟ **اول مهربان بود، بعد انتقام جو**

سنگ‌پشت نباید کژدم را در آب می‌انداخت زیرا نباید جواب بدی‌های دیگران
نظر شما درباره‌ی رفتار سنگ‌پشت چیست؟
را با بدی بدهیم. سنگ‌پشت باید کژدم را از رود عبور می‌داد.

نظر شما درباره‌ی رفتار کژدم چیست؟ **کژدم نباید پشت سنگ پشت را نیش می‌زد زیرا سنگ پشت با مهربانی داشت به او
کمک می‌کرد و باید قدر دان محبت و کمک سنگ پشت می‌بود**
رفتارهای پسندیده و ناپسندی را که در داستان بیان شده است، نام ببرید.

رفتار پسندیده: مهربانی سنگ پشت و کمک او به کژدم برای عبور کردن از رود.

رفتارهای ناپسند: نیش زدن پشت سنگ پشت توسط کژدم و فرو رفتن سنگ پشت در آب و انداختن کژدم در آب
و نابود کردن او.

